

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06	בית משפט לענייני משפחה		
	ב א ר - ש ב ע		
תמש 015992/06	בפניו: שופט: ספרברג דניאל		
17/09/2009 תאריך:	ר. ס.		בעניין:
<u>התובעת</u>	מירלה אהרון	ע"י ב"כ עוה"ד	
("להלן: "האם")	נטע מרום		
	- נ ג ז -		
<u>הנתבע</u>	גיל יעל ענת	ר. ב. מ.	
("להלן: "האב")	ע"י ב"כ עוה"ד		

פסק-דין

כללי:

בפניי תביעות משני ההורים למשמורת קטינה, אשר הגישו הצדדים זה כנגד זו.

השאלה העומדת להכרעה בפני בית המשפט היא שאלת משמורתה של הקטינה, ילדתם המשותפת של הצדדים.

1. השתלשלות העניינים:

- א. האם והאב (להלן: "הצדדים") נישאו זל"ז ביום 15/10/98.
- ב. מנישואיהם אלו נולדה הקטינה- ע., ילידת 01/07/2003.
- ג. בשנת 2004 עברו הצדדים להתגורר, יחד עם הקטינה, ב..... ש. ב., בעקבות לימודי תואר שני של האם ב.....

2. א. ביום 15/10/06 הוגשו תביעות ע"י האם למשמורת הקטינה בתמ"ש 15991/06 ולמזונות הקטינה- תמ"ש 15990/06.
- ב. ביום 03/01/07 הגיש האב תביעה מטעמו למשמורת הקטינה בתמ"ש 15992/06.
- ג. עם הגשת כתב התביעה, הגיש האב בקשה למשמורת זמנית. (בש"א 1024/07).
3. בהחלטה מיום 7/1/07 נתבקשה פקידת הסעד ליתן המלצה, ולו חלקית, באשר למשמורת הזמנית של הקטינה.
- באותה החלטה נאסר על ההורים להוציא את הקטינה ממקום מגוריה הנוכחי וכן מהגן, וזאת על החלטה אחרת.
4. בתסקיר שהוגש ע"י פקידת הסעד- גב' ענ. ל.ר. ביום 10/1/2007 דווחה פקידת הסעד על ארוע שאירע בתאריך 24/10/07 בלילה:
- "אני בעצמי נקראתי לבית בני הזוג בלילה ה- 24.10.2007. (צ.ל. 24/10/06-ד.ט.) האם הגיעה למשטרת..... לבושה רק חלקית והתלוננה שמקשיבים לטלפון שלה ורצתה להתלונן נגד המטפל שטיפל בה. כשלמשטרה התברר כי האם השאירה פעוטה בת 3.5 ישנה לבד בבית (האב שהה בתל אביב כבר מספר ימים קודם לכן). השוטרים הגיעו מיידית לבית המשפחה ונאלצו לפרוץ את דלת הדירה בכדי לוודא את שלום הקטינה".**
5. **בהתערבותי ועל פי דרישתי נלקחה האם ע"י משפחתה לבדיקה רפואית ולאשפוז. שהתה באשפוז בין התאריכים 25/10/06 ועד 12/11/06.**
- יש לקחת בחשבון כי הקטינה היתה נוכחת בעת התנהגות אלימה של האם תוך כדי ההתקף הפסיכוטי בטרם אושפזה." (הדגשה שלי ד.ט.).**
6. יצוין כי לאחר שחרורה של האם מביה"ח עברה היא להתגורר בנ., תחילה בבית הוריה ולאחר מכן, עברה להתגורר בדירה ששכרה.
- בתסקיר הומלץ כי הקטינה תשאר במשמורת האב, אשר מתגורר ב.. ב..
7. ביום 17/1/07 הוגש תסקיר נוסף ע"י פקידת הסעד, כאשר אף בתסקיר זה הומלץ כי

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

הקטינה תשאר ברשות אביה, לפחות עד סוף שנת הלימודים של אותה שנה ולאפשר לאם מנוחה נוספת בתקווה כי תגיע לתפקוד ושיקום מלא.

כמו כן, הומלץ כי ישמר קשר קבוע, תכוף וסדיר בין האם ובין הקטינה, כאשר האב ימשיך להסיע את הקטינה אל האם מידי יום חמישי ועד למוצ"ש והאם תשתדל להוסיף ביקור באמצע השבוע בש. ב., במידת האפשר.

8. בעקבות עמדותיהם החלוקות של הצדדים מינה בית המשפט בהחלטה מיום 29/1/07 מומחה אשר יתן חוות דעתו בשאלת ההורה הראוי להיות הורה משמורן במצב הקיים. המומחה נדרש לבדוק, בין היתר, גם את תפקודו של כל אחד מההורים והקשר בינו לבין הקטינה ומה מצבה הרפואי של האם, לאור עברה ואשפוזיה, כן נדרש המומחה לבדוק את האינטרקציה של הקטינה עם כל אחד מההורים והאם המעבר של הקטינה למקום מגורי האם עלול לפגוע בקטינה בשלב כל שהוא.

9. בשלב זה ועד להחלטה אחרת נקבע כי משמורתה הזמנית של הקטינה תהיה בידי האב, תוך קביעת הסדרי ביקור בין האם ובין הקטינה.

10. פקידת הסעד הוסמכה להמשיך ולעקוב אחר מצבה של הקטינה ואחר ביצוע הסדרי הראייה וכן הוסמכה לשנותם, במידה ותמצא לנכון עפ"י טובת הקטינה.

כן הורה בית המשפט לפקידת הסעד לעמוד בקשר עם פקידת הסעד בעיריית נ., שם מתגוררת האם, כדי שזו תבדוק את מצבה של האם, מקום מגוריה והאם מקום זה ראוי לגידול הקטינה.

באותה החלטה נקבע גם כי תיק המזונות (תמ"ש 15990/06) יוותר פתוח עד ליום 15/3/07 ובאם לא תוגש בקשה לתיקון כתב תביעה, תמחק התביעה ללא צו להוצאות.

11. ביום 24/5/07 הוגשה חוות הדעת מטעם המומחה בעניין המסוגלות ההורית ע"י גב' מ. א. - פסיכולוגית קלינית מומחית מ"מכון נעמן" (להלן: "המומחית").

המומחית, אשר ציינה במסקנותיה כי: **"שני ההורים הם בעלי מסוגלות הורית תקינה והבחירה בהורה המשמורן הטוב ביותר היא בחירה לא קלה"** העדיפה את האם כאם משמורנית לקטינה.

12. בעקבות חוות הדעת הגישה ביום 4/6/07 ב"כ האב שאלות הבהרה למומחית. ביום 14/6/07 הגישה ב"כ האב תגובתה לחוות הדעת.

בעקבות חוות הדעת, עמדת פקידת הסעד ותגובת ב"כ הצדדים נקבע מועד לדיון ליום 24/6/07, כאשר למועד זה הוזמנה פקידת הסעד הגב' ענ. ל.ר. להחקר על תסקירה.

בתום דיון זה, לאור המחלוקות וחילוקי הדעות בין פקידת הסעד למומחה, הציע בית המשפט לצדדים, על מנת לקצר ההליכים בתיק ולהמנע מהמשך חקירות, לקבל חוות דעת מגורם נוסף כאשר תוצאות חוות הדעת יחייבו את הצדדים, הצעת בית המשפט נדחתה ע"י הצדדים וע"כ נקבעו שלושה מועדים סמוכים להמשך חקירת פקידת הסעד ולחקירת המומחית ליום 6/11/07, 7/11/07 ו-8/11/07.

13. ביום 9/8/07 הגישה האם תגובתה לחוות דעת המומחית. בדיון מיום 6/11/07 ביקשה ב"כ האם לשנות מההחלטה למשמורת זמנית וזאת לאור המלצת המומחית בחוות דעתה.

14. בית המשפט לא מצא לנכון לשנות מההחלטה למשמורת זמנית וקבע כי: **"כל עוד לא הוכחה טובתה של הקטינה מעבר למה שנקבע עד היום, אין לשנות מהמשמורת ומהסדרי הראיה כפי שנקבעו"**. יצוין, כי במסגרת אותה החלטה פנה בית המשפט לב"כ הצדדים לחדול מלהעלות טענות המאריכות את הדיונים ומונעות שמיעת הראיות ברצף וכן קבע בית המשפט כי לאחר שמונה מומחה מטעם בית המשפט, לא ניתן להגיש חוות דעת נוספת מטעם מי מהצדדים.

15. בדיון מיום 6/11/07 נמשכה חקירתה של פקידת הסעד.

16. המומחית נחקרה על חוות דעתה בדיון שהתקיים למחרת, ביום 07/11/07.

17. בדיון מיום 8/11/07 הודיעו ב"כ הצדדים כי הצדדים הסכימו ללכת לטיפול וע"כ ביקשו

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

הקפאת ההליכים.

בית המשפט בהחלטתו מיום 8/11/07 נענה לבקשת הצדדים והורה על הקפאת ההליכים בתיק למשך תקופה של 3 חודשים, על מנת לאפשר לצדדים למצות הליך טיפולי, ומועד נוסף נקבע ליום 24/2/08.

בית המשפט ביקש מפקידת הסעד המחוזית לעקוב אחר התקדמות ההליך הטיפולי ולהגיש לבית המשפט עמדתה וזאת מנקודת מבטה כמי שאינה מעורבת ישירות.

18. ביום 29/1/08 הגישה פקידת הסעד המחוזית- גב' מ. ב. עמדתה, במסגרתה דיווחה כי הוחלט על קיום ועדת תסקירים בהשתתפות פקידת הסעד הארצית- גב' ר. צ., פקידת הסעד המחוזית, פקידת הסעד גב' ל.ר., הצדדים וב"כ האם.

חברי הועדה התרשמו מהאחריות המשותפת שגילו ההורים כלפי צרכי הקטינה. עוד דווח כי ההורים הגיעו להסכמה מלאה שאין להעביר את הקטינה למקום מגורים אחר עד לסיום שנת הלימודים.

19. ביום 24/2/08 התקיים דיון נוסף בפני בית המשפט.

בדיון זה הסכימו ב"כ הצדדים כי בית המשפט יורה לפקידת הסעד המחוזית – גב' מ. ב. להגיש תסקיר מטעמה, כאשר במקביל ימשיכו הצדדים בהדברות ביניהם.

20. בהחלטה מיום 24/2/08 ביקש בית המשפט:

א. לראות גם את נקודת מבטה של פקידת הסעד המחוזית בטרם מתן פסק דין בתיק.

ב. פקידת הסעד המחוזית נתבקשה להתייחס לטענות המועלות ע"י האב בכל הקשור לתפקודה של האם כיום, לאור עברה והאם יש בעברה כדי למנוע ממנה

מלשמש כאם משמורנית.

ג. כמו כן, נתבקשה הגב' ב. להגיש תסקיר עם המלצות, כאשר במסגרת ההמלצות נתבקשה להתייחס גם להסדרי הביקור למצב בו יקבע כי משמורת הקטינה תהא אצל האם.

ד. עוד הורה בית המשפט לגב' ב. לבוא בדברים עם ההורים כיצד ניתן להגיע להסכמה, לעניין אפשרות של מעבר מי מההורים לקראת ההורה האחר, בכדי שהקטינה תוכל להנות משני ההורים גם יחד.

עוד קבע בית המשפט כי באם צד מסוים מבקש להמציא חוות דעת מומחה מטעמו ממומחה אשר טיפל באופן אישי במי מהצדדים וידיעתו אינה רק מתוך המסמכים, עליו להגיש את חוות הדעת עד 25 יום לפני הדיון, עם העתק לצד שכנגד ועל הצד שכנגד להביע עמדתו עד 20 יום לפני הדיון. עוד הורה בית-המשפט, כי לקראת הדיון שנקבע יוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם עדיו של כל אחד מהצדדים.

בהתאם לאמור, נקבע מועד נוסף ליום 28/4/08 אשר בעקבות בקשת דחייה מוסכמת, נדחה מועד הדיון ליום 5/6/08.

21. ביום 30/3/08 הגישה ב"כ האב בקשה לקבלת עדות בכתב ממומחים שטיפלו באם, לבטל את החיסיון הרפואי ולהארכת מועד לקבל חוו"ד ממומחים אלו, כאשר בגוף הבקשה נתבקש בית המשפט לקבל עדות בכתב מד"ר ש., אשר היה, לטענת האב, המטפל הזוגי של הצדדים למשך חודשים ומד"ר פ., אשר, לטענת האב, טיפל באם בעבר ורשם לה כדורים במצב של התקף חרדה ממנו סבלה.

האב טען בבקשתו כי המומחית שמונתה על ידי בית המשפט לא פנתה למומחים אלו טרם עריכת חוות הדעת וכאשר פנתה אליהם לפני הדיון בבית משפט, מסרו לה כי אינם יכולים לומר דבר ללא מסמך ויתור סודיות.

22. ב"כ האם התנגדה לבקשה בהתבסס, בין היתר, בזכותה של המשיבה לפרטיות ולסודיות רפואית, כאשר, לטענתה, אין הצדקה במקרה זה לפגיעה בערכים אלו וכי עדויות המומחים מיותרות ולא ברור מדוע הן נחוצות.

23. ביום 1/5/08 ניתנה החלטה ע"י בית המשפט לעניין הבקשה להסרת חיסיון לפיה:

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

"לאור סירובה של הנתבעת להסרת החיסיון הרפואי, אין בית המשפט יכול להעתר לבקשה. בתום ההליך יתן בית המשפט דעתו בדבר המשקל הראייתי שיש ליתן בעקבות סירובה של הנתבעת".

24. קודם להחלטה הנ"ל הגישה פקידת הסעד המחוזית דיווח נוסף, ביום 13/04/08 אליו צורפה ההודעה מיום 29/1/08 ונמסר כי פקידות הסעד לסדרי דין בועדת התסקירים התרשמו כי האחריות המשותפת ברורה להורים, וע"כ אין עוד צורך בהתערבות פקידת הסעד לסדרי דין, וכי פגישה נוספת עם ההורים תתקיים בסוף חודש יוני.

עוד נמסר בדיווחה של גב' ב. כי היות ולא חל שינוי מהותי אצל ההורים לא היה צורך בכתיבת תסקיר, נכון לאותו מועד.

25. ביום 6/7/08 הוגש תסקיר נוסף, בעקבות החלטת בית המשפט, ע"י גב' ב. - פקידת הסעד המחוזית.

גב' ב. הודיעה כי לא הצליחה להביא את ההורים להפסקת ההליך המשפטי וכי כל צד איתן בעמדותיו.

בסיכומה לתסקיר ציינה גב' ב. כי:

"למרות שלכאורה בני הזוג ר. הם הורים אידיאליים שאוהבים את בתם הקטינה ורוצים אך ורק בטובתה, אין הם מצליחים לשנות עמדות ונאחזים כל אחד בבקשת המשמורת, ומסלימים בכך את המצב.

אף אחד מבני הזוג אינו מוכן לעבור למקום מגורים אחר וכל אחד

משוכנע שהקטינה צריכה לחיות עמו.

הקטינה מקבלת כיום מספיק שעות אבא ומספיק שעות אמא.

החלטה בדבר משמורת לא תשנה הרבה את כמות השעות שכל אחד מהם נמצא עם הקטינה כיון שכבר היום יש חלוקה הוגנת ויפה של הקטינה עם הוריה.

הקטינה גדלה היום במקום טוב שמעניק לה בטחון, מוקפת בני גילה ואהודה על כולם. שתי המשפחות המורחבות משני הצדדים זוכים לשעות משחק והנאה.

אם ההורים היו גרים האחד ליד השני הייתה כאן משמורת משותפת.

הקטינה יכולה לגבש את זהותה המינית ללא בעיות בתנאי החיים בהם היא גדלה היום.

לצערי, יש כאן מקום להחלטה שרירותית. שכן אחרת המאבק בין ההורים לא יפסק, יהיה ארוך ומתיש וברור שאחד הצדדים תמיד יהיה לא מרוצה".

26. מטעם האב הגישו תצהירים גב' ע. י., גב' ק. ר. ד, גב' נ. ב.- והאב עצמו.

27. יש לציין, כי בית המשפט לא אפשר עדותה של אחות האב- הגב' נ., היות והיא הגיעה על מנת להעיד כמומחית ובית המשפט לא נתן אישור לכך.

28. עדי האב נחקרו ביום 5/6/08, וכן החלה חקירת האב שנמשכה גם 2/9/08.

29. מטעם האם העידו ד"ר י. ב., גב' ק. ה. והאם עצמה.

30. כמו כן, הוגש תצהיר של גב' פ., אשר לא נחקרה על תצהירה.

בתי המשפט

ב ד ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

31. עדי האם נחקרו ביום 10/9/08, וכן החלה חקירת האם שנמשכה גם ביום 23/10/08.

32. גב' ע. ג., אשר אמורה היתה להעיד מטעם האב, לאחר שהוזמנה הודיעה כי אינה יכולה להגיע לבית המשפט היות והיתה אחרי לידה, ע"כ הגיעו ב"כ הצדדים להסדר דיוני, לפיו תגיש תצהיר מטעמה וכי יוגשו לעדה שאלות והיא תענה על שאלות אלו בכתב, כאשר לאחר מכן יוגשו סיכומי הצדדים.

33. בתום הדיון מיום 23/10/08 משנסתיימו עדויות וחקירת העדים, נקבע סדר הגשת השאלות לעדה גב' ג., כאשר סיכומי האב יוגשו תוך 45 יום מיום קבלת תשובותיה של גב' ג. ואילו סיכומי ב"כ האם יוגשו תוך 45 יום מיום קבלת סיכומי ב"כ האב וכן נקבע כי ב"כ האב תהא רשאית להגיש סיכומי תשובה תוך 15 יום מיום קבלת סיכומי ב"כ האם.

שאלות מטעם האם לגב' ג. הוגשו לבית המשפט ביום 1/12/08.

תשובות הגב' ג. לשאלות הוגשו ביום 22/12/08.

34. סיכומים מטעם האב הוגשו ביום 25/2/09.

סיכומים מטעם האם הוגשו ביום 19/4/09.

סיכומי תשובה ניתנו ביום 4/5/09.

ועתה ניתן ליתן פסק דין.

35. טענות הצדדים

35.1 טענות האב

35.1.1 לטענת האב, פקידת הסעד קבעה מפורשות בכל התסקירים כי טובת הקטינה

מחייבת כי מקום מגוריה עם האב וכי אף פקידת הסעד המחוזית שנכנסה לתמונה אימצה את המלצותיה.

35.1.2 לעניין חוות דעת המומחית והמלצותיה, טען האב כי חוות הדעת נסתרה לחלוטין הן מדברי פקידת הסעד, הן מהעדויות והן מהחקירה הנגדית של כותבת חוה"ד.

35.1.3 לטענת האב, העדים מטעמו הבהירו לבית המשפט כי אין מקום לשנות את מקום מגוריה של הקטינה וע"כ עליה להמשיך ולהתגורר עמו.

35.1.4 כמו כן, טוען האב כי האם מתכחשת למצבה, אינה מתפקדת במצבי לחץ וכי היא שמה את צרכיה לפני צרכי הקטינה, אינה רגישה לצרכי הקטינה, לא מכבדת הבטחות שנתנה למומחים ולמטפלים, לא אמינה ומתפקדת תוך סיכון הקטינה במצבי לחץ.

35.1.5 עוד טוען האב כי האם סבלה מבעיות נפשיות ומטראומות בעברה, לרבות נסיון התאבדות בגיל 17, דיכאון לאחר לידת הקטינה והתקפי חרדה, אך נמנע ממנו להוכיח זאת בשל החיסיון הרפואי וסירובה של האם להסירו.

35.1.6 מוסיף וטוען האב כי היה והינו המטפל העיקרי בקטינה במשך רוב שנות חייה.

טענות האם .36

36.1.1 לטענת האם, הצדדים הסכימו יחדיו, לאחר שנתגלע משבר בחיי הנישואין, כי האם והקטינה יעברו להתגורר בנ., כאשר הכוונה היתה כי גם האב יעבור להתגורר באזור המרכז לאחר זמן קצר, כאשר הסכמה זו עמדה בעינה גם לאחר האירוע הפסיכוטי שעברה.

36.1.2 לטענת האם, היא הינה אישה בריאה בנפשה, שבעקבות המשבר הקשה בחיי הנישואין בין הצדדים עברה התמוטטות נפשית, אשר במהלכה אושפזה לתקופה בת שבועיים בביה"ח.

36.1.3 עוד טוענת האם כי הינה מצויה במצב רמיסיה מלאה, מטופלת בכדורים ומצויה במעקב רפואי, כאשר היא עובדת כיום בעבודה קבועה ומסודרת בעירית נ.

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

36.1.4 עד השעה 15:30, מה שמאפשר לה לקחת את הקטינה לגן וחזרה, בהנחה שבית המשפט יפסוק כי הקטינה תהא במשמורתה.

36.1.4 עוד טוענת האם כי עד לארוע שעברה היא זו שהיתה ההורה העיקרי לקטינה בכל הקשור לגידולה ולחינוכה.

36.1.5 האם מבחינתה טוענת כנגד אופיו של האב, אשר הינו, לטענתה, סובל מהפרעת אישיות קשה, אך אינו מכיר בהפרעה זו, וניתן לראות גם מחוות דעת המומחית כי הינו אדם עם קווים נרציסטים בעל קושי בקבלת החלטות.

36.1.6 לטענת האם, במהלך ההליך המשפטי ניסה האב להסית עדים, אשר הגישו תצהירים מטעמה.

36.1.7 האם אף מעלה טענות כנגד פקידת הסעד- גבי' ל.ר., אשר, לדבריה פעלה לאורך כל הדרך בחוסר אובייקטיביות, ובשל כך אף, הוחלפה פקידת הסעד, עובדה היא שהמומחית, שמונתה ע"י בית המשפט, הגיעה למסקנה ההפוכה מזו של פקידת הסעד וקבעה כי האם היא ההורה הראוי יותר לגדל את הקטינה.

37. קביעת המסגרת הנורמטיבית והמשקל שיש לחוות דעת המומחה ולתסקירים

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (להלן: "החוק") הינו החוק המסדיר את ענייני הורים וילדים.

סעיף 25 לחוק קובע:

"לא באו ההורים לידי הסכם כאמור בסעיף 24, או שבאו לידי הסכם אך ההסכם לא בוצע, רשאי בית המשפט לקבוע את העניינים האמורים בסעיף 24 כפי שיראה לו לטובת הקטין, ובלבד שילדים עד גיל 6 יהיו אצל אימם אם אין סיבות מיוחדות להורות אחרת".

אכן זהו המקרה העומד לפתחו של בית המשפט ויש על כן לבחון את הקריטריונים שעל פיהם יוכרע הסכסוך ואת המשקל שיש ליחס לתסקיר פקידת הסעד ולחוות דעת המומחה.

37.1 עקרון טובת הילד

37.1 א עקרון טובת הילד הינו עקרון העל המנחה את בתי המשפט בעת קבלת החלטות הקשורות ליחסי הורים וילדים, לרבות ענייני משמורת קטינים, כאשר המדובר בעקרון עצמאי ובודד (ראה: ע"מ 10060/07 ופסקי הדין המאוזכרים שם).
כפי שנקבע בע"מ 10060/07:

"...המונח טובת הילד הינו מושג רחב ועמום, אשר עשוי לקבל משמעויות ופירושים שונים בהקשרים שונים, בהתאם למצב העובדתי בכל מקרה ומקרה ובתי המשפט נדרשים לצקת לתוכו תוכן בהתאם למקרה העומד להכרעתם".

"טובת הילד" חשובה כאשר חל פירוד בין ההורים ובעקבותיו נוצרת מחלוקת בקשר המשמורת על הילד. כאשר בית המשפט נדרש להחליט מי מההורים יחזיק בילד, השיקול המרכזי והבלעדי שעומד לנגד בית המשפט הוא "טובת הילד". חשיבותו של שיקול זה הינה כה מכרעת, עד כי כל קביעה שאיננה עולה עם טובת הקטין, מהווה חריגה מסמכות. כאמור, העיקרון המנחה את בית המשפט הנו טובת הילד וההגנה על האינטרסים שלו.

37.1 ב גם הפסיקה דנה בשורה ארוכה של פסקי דין, וקבעה כי המונח **"טובת הילד"** הנו מונח עמום ורחב אשר מתמלא בתוכן על ידי פרשנותו של בית-המשפט, כך נקבע בע"מ 2266/93 פלוני נ' פלוני פ"ד מט(1) 221, עמ' 247:

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

”שופטים שונים – ואין צריך לומר דיינים בבית הדין הדתי לעומת שופטים אזרחיים- עשויים לעצב את מושג טובת הילד לפי ערכים שונים. טובת הילד איננה עובדה מוסכמת ומקובלת על הכל, ויתכנו לגביה גישות ערכיות שונות...”

37.1 ג הפסיקה בישראל ביססה הכרעות הנוגעות לילדים תוך התייחסות לאינטרס “טובת הילד” כשיקול מכריע. לאורך השנים השריש בית המשפט את ההלכה לפיה יש לפרש את המונח העמום “אינטרס טובת הילד” כשיקול מנחה, אשר יש בו אף להוות את השיקול המכריע בסוגיות העומדות בפני בית-המשפט. כך למשל נפסק בתמ”ש 87471/00 פלוני נ’ פלוני תק-מש 2004 (1) עמ’ 49:

”עיקרון טובת הילד הוכר כעיקרון מנחה בפתרון סכסוכים בתחום דיני המשפחה”.

37.1 ד בכל מקום בו נדרש בית המשפט לבחון את אינטרס טובת הילד מול אינטרס אחר, בוחן בית המשפט את אינטרס טובת הילד נשוא הדיון. לא זו בלבד, אלא שאינטרס טובת הילד לעולם נבחן על פי נסיבות המקרה הקונקרטי שעומד בפני בית-המשפט כך למשל נפסק בבג”צ 5227/97 דויד נ’ בית הדין הרבני הגדול, תק-על 98(3) עמ’ 453:

”השיקול של טובת הילד אינו שיקול תיאורטי, שיקול כללי תלוש מן המציאות, ולעולם יעמיד שופט נגד עיניו את טובתו של הילד עליו נסוב הדיון”.

37.1 ה אף “האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד” אשר נכנסה לתוקף בשנת 1991, הכירה בעיקרון טובת הילד. לצורך יישומה בחקיקה הישראלית הוקמה ועדה בראשותה של שופטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב, כבוד השופטת סביונה רוטלוי. הועדה המליצה כי לאור עיגון טובת הילד בחקיקה הקיימת, על

המחוקק לעבור על הפרמטרים הבאים :

- . עיקרון טובת הילד.
1. "בכל פעולהאו החלטה בעניינו של ילד תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה.
2. בעת קביעת טובתו של הילד יישקל מכלול הזכויות, הצרכים והאינטרסים של הילד. בעת קביעת טובתו של ילד מסויים יישקלו זכויותיו, צרכיו והאינטרסים שלו בין היתר לאור הגורמים הבאים :
 - . רצון הילד, תחושותיו, דעותיו ועמדותו לגבי הענין הנדון;
 - . שלומו הגופני והנפשי של הילד;
 - . גילו של הילד וכשריו המתפתחים;
 - . מימד הזמן בחיי הילד;
 - . מינו של הילד, מאפייניו ותכונותיו הרלוונטיים לענין הנדון;
 - . ההשפעה על חיי הילד בהווה ובעתיד כתוצאה מן ההחלטה או מן הפעולה;
 - . קשרים ויחסים של הילד עם הוריו ועם אנשים משמעותיים אחרים בחייו;
 - . עמדת הורי הילד ואנשים משמעותיים אחרים בחייו של הילד על הענין הנדון;
 - . הידע המקצועי הרלוונטי לענין הנדון;
- . כל גורם אחר שנקבע בחיקוק כקשור לקביעת טובת הילד ביחס להחלטה או לפעולה בענין הנדון או שיימצא כקשור לה על ידי הגורם המחליט;
3. ההכרעה בדבר טובתו של ילד מסויים תנומק בכתב, תוך פירוט בדבר ההיבטים אשר נשקלו בפועל בעת קבלת ההחלטה בהתייחס לאמור בס"ק (2) לעיל, והמשקל שיוחס להם בהקשר הנדון".

137.1 מציאות החיים מכתובה לילד שהוריו נפרדו, שינויים משמעותיים בחייו. הספרות המחקרית מראה כי שקילת טובתם של ילדים שהוריהם התגרשו אינה אלא הרע במיעוטו מכיוון שטובת הילדים מחייבת כי יגדלו במחיצת הוריהם במסגרת תא משפחתי יציב, ואילו בפרידה של ההורים כרוכה מידת מה של ניתוק בין אחד ההורים לילדיו.

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

(ראה: ע"א 503/60 וולף נ' וולף).

137.1 משכך, במציאות החיים שלאחר פרידת ההורים מחובתו של בית המשפט לקבוע הסדר משמורת המגשים במידה המקסימאלית את אינטרס הילדים לחיות במסגרת יציבה במשמורתו של ההורה שנמצא מתאים יותר, ויחד עם זאת לשמור על קשר בין הילדים לבין ההורה האחר. לשם כך בית-המשפט עורך בחינה מדוקדקת של כל ההיבטים הרלוונטיים. בדיקה זו מתבססת על חוות דעת של מומחים ותסקיר פקידת הסעד.

37.2 חזקת הגיל הרך

בפסיקה ישנן גישות שונות לעניין משקלה של חזקת הגיל הרך כיום, כאשר ישנה פסיקה המתייחסת לחזקה זו כשיקול אחד מבין יתר השיקולים לגבי קביעת משמורת הקטין (ראה: ע"א 493/85 פדידה נ' פדידה, בג"ץ 672/84 אברבונד נ' אברבונד, תמ"ש (חדרה) 3521/04) ומנגד, קיימת גישה, כפי שהובעה ע"י כב' השופטת דורנר ברע"א 4575/00 כי:

"אף כיום אין להמעיט במשקלה של חזקת הגיל הרך הקבועה בסעיף 25 לחוק".

כאמור בעניין "חזקת הגיל הרך" יש דעות לכאן ולכאן ומשמלאו לקטינה, בינתיים, 6 שנים בעת מתן פסק הדין, וכפי שיפורט להלן, איני מוצא מקום להכריע בשאלה זו.

רק אציין כי מחקרים רבים הראו את הקשר בין ילדים "קטני קטנים" לבין אמם שהיה חזק יותר מהקשר עם אביהם, עם זאת חזקה זו הינה אחד מהשיקולים הנשקלים והיא, אינה שיקול הבלעדי ראה: מ.א. 493/85 פדידה נ' פדידה ובג"צ 672/84 אברבונד נ' אברבונד הנ"ל. תמיכה ניתן לקבל גם במקורות המשפט העברי, רבי משה איסרליש מגדולי יהדות אשכנז (1572-1530) נדרש לסוגיית המשמורת בספרו "שולחן ערוך", חלק

"אב. העזר" פ' פ"ב סעיף ז' וכך נאמר :

**"ודווקא שנראה לבית הדין שטוב לבת להיות עם אמה
אבל אם נראה להם שטוב לה יותר לישוב בבית אביה אין
האם יכולה לכופף שתהיה עמה".**

מכאן עולה כי, על פי ההלכה גם בית הדין בוחן את טובת הקטינים וקובע כי לפעמים טובה זו דורשת נתינת המשמורת לידי האב, על אף וחרף גילם הרך. **"חזקת הגיל הרך"** לא תהווה מכשול לבית הדין לקבלת החלטה שכזו.

קביעת ההורה המשמורן 37.3

קביעת ההורה המשמורן נעשית בהסתמך על חומר הראיות שהובא בפני בית המשפט, לרבות תסקירים, חוות דעת מומחים, חקירותיהם ועדויות שנשמעו (ראה: **תמ"ש(חדרה) 3521/04**).

בבוא בית המשפט להכריע בקביעת המשמורת לאחר פרידת ההורים עליו **"לקבוע הסדר משמורת המגשים במידה המרבית האפשרית את אינטרס הילדים ליהנות ממסגרת יציבה במשמורתו של ההורה שנמצא מתאים יותר ועם זאת לשמור קשר בין הילדים לבין ההורה האחר"** (ראה: **רע"א 4575/00**).

לרכיב שמירת הקשר עם ההורה הלא משמורן ישנה חשיבות בעת בחינת שאלת המסוגלות ההורית, כפי שנקבע לעניין זה בע"מ 384/06 :

"במצב דברים זה, בו לשני ההורים מסוגלות הורית, יש חשיבות רבה לבחינת השאלה מי מבין שני ההורים עשוי לאפשר להורה האחר שמירת קשר תקין עם הקטינה, זאת מתוך הכרת החיוניות הרבה בקשר של הקטינה עם שני הוריה"

ע"מ (חי') 384/06 ו.א. נ' ו. (ז) מ., (פורסם בנבו), 27.3.07

כמו כן ראה לעניין זה: פסק-דין תמ"ש (אילת) 1724/00 שניתן ע"י כב' השופטת אשקלוני, וכן ע"מ (ת"א) 1125/99 שניתן ע"י כב' השופט פורת.

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

37.4 משקל תסקיר פקיד הסעד

עפ"י הפסיקה תסקירי פקידת הסעד מהווים אמצעי משמעותי וחשוב במסכת הראיות שיובאו בפני בית המשפט במסגרת עניינים העוסקים במשמורת קטינים. התסקירים הינם בגדר חוות דעת המעניקות למונח העמום "טובת הילד" ממשות ותוכן קונקרטי. לפקיד הסעד הכלים, הניסיון והמומחיות המקצועית לבחון את השאלות המתעוררות כאשר הקטינים נמצאים חוצץ בין שני ההורים הניצים, כפי שנקבע בר"ע 4575/00 פלונית נ' אלמוני.

ועוד קודם לכן, בע"א 3554/91 פלונית נ' היועמ"ש שבו בית המשפט התייחס למעמדו של תסקיר פקידת הסעד כדלקמן:

"לפקידי-סעד יש מעמד מוכר ומוגדר בחיקוקים שונים - בכללם חוק האימוץ וחוק הנוער טיפול והשגחה) שכבר נזכרו - ומוקנות להם סמכויות בתחומים רבים. תסקיר המוגש על-ידי פקיד-סעד לבית המשפט איננו, אמנם, בגדר חוות-דעת של מומחה, כמשמעה בסעיף 20 לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971, אך, על-פי-הדין, עשוי פקיד הסעד - ובדרך-כלל גם נדרש - לכלול תסקירו גם את חוות דעתו. כך מתחייב מהוראת סעיף 2 לחוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955:2". רשאי בית המשפט לצוות על פקיד סעד לחקור בנידן קטין ולחוות דעתו תסקיר בכתב. והוראה זו, ביחס למהותו של התסקיר המתבקש, חלה, מכוח דין, על תסקיר המוגש ל-ידי פקיד-סעד בהליך שיפוטי שעניינו אימוץ (ראה סעיף 22 לחוק האימוץ). מיגוון הנושאים בהם רשאי פקיד-סעד לחוות את דעתו, במסגרת תסקירו, איננו מוגדר או מוגבל, ובעניינים המסורים לסמכותו, או שבית המשפט מטיל עליו לחקור

ולדרוש בהם, מותר לו - והוא אף מצופה - לחוות דעה, לא רק בתחומי נושאים שיש לו בהם הסמכה פורמלית, על יסוד לימודים במסגרת מוסדית מוכרת, אלא גם בתחומים שקנה בהם ידע וניסיון במסגרת עבודתו המעשית כפקיד-סעד. אינני מוצא כל היגיון בהגבלת הנושאים, בהם רשאי פקיד-סעד לחוות דעה במסגרת תסקירו, ובלבד שיש להם נגיעה לשאלות שהתסקיר מיועד להאיר. וגם על-פי המבחנים המקובלים לקבילות חוות-דעת של מומחה, לפי סעיף 20 לפקודת הראיות, תסקיר אשר כזה ראוי להתקבל (השווה: ע"א 745/82 שחר ואח' נ' בור ואח', פ"ד מ(46) 2, בעמ' 50; וע"פ 436/88 רבינוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(553) 1, בעמ' 553-556).

לא למותר להזכיר, שמשקלו הראייתי של תסקיר המוגש על-ידי פקיד-סעד, והמשקל שיש לייחס לחוות-דעתו של פקיד הסעד, בכל עניין ועניין, נתונים - ככל ראייה אחרת - לקביעתה של הערכאה הדייונית. (ראה בעניין זה גם: תמ"ש (ק"ג) 3551/05, תמ"ש (ת"א) 59329/00)

משקל חוות דעת מומחה 37.5

הפסיקה מעניקה חשיבות רבה לחוות דעת מומחים "הן בשל יכולתם לבחון את השאלות המתעוררות בכל מקרה בעין מקצועית והן בשל היותם גורם ניטרלי לעומת ההורים היריבים" (ראה: רע"א 4575/00 הנ"ל).

עוד נקבע ברע"א 4575/00 הנ"ל כי ככלל יאמץ בית המשפט את המלצת המומחה, "אלא אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממש, המצדיקים סטייה מאותה המלצה". יחד עם זאת, כפי שנקבע בע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית:

"...ההכרעה השיפוטית מתחת ידו של השופט היא יוצאת, לא מתחת ידו של המומחה המקצועי. כבכל תחום בו מתבקשת קבלת חוות דעת מומחה, אין בית המשפט משמש "חותמת גומי" לעמדת המומחה המקצועי, אין הוא רואה בה עובדה מוגמרת אלא המלצה אשר ככלל יש ליתן לה משקל רב ביותר, אך לא מכריע.

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

האחריות בקבלת ההכרעה מוטלת אפוא כולה על כתפי בית המשפט ואין הוא חולק בנטל האחריות עם כל מומחה או מומחים מקצועיים, יהיו אלה רבים ככל שיהיו. לפיכך, משהונחה בפני בית המשפט חוות דעת מומחה, וגם אם תהא זו נחרצת, ברורה וחד משמעית, אין בית המשפט פטור מהפעלת שיקול דעת שיפוטי עצמאי בגיבוש הכרעת אכן, בתחום רגיש, עדין ומורכב זה נדרש בית המשפט לגבש הכרעה עצמאית, תוך שהוא נעזר בחוות דעת הגורמים המקצועיים שמונו על ידי בית המשפט, בראיות נוספות אשר הובאו בפניו ואשר את המשקל שיש ליתן להן הוא בוחן, באמות המידה שהתווה המחוקק, בפסיקת בתי המשפט, ואולי יותר מכל - תוך שהוא מדריך עצמו בניסיון החיים, בשכל ישר, ברגישות ובהבנה למצבו המורכב של כל אחד מן המעורבים בעניינים אלה. סיכומה של נקודה זו, האחריות הכבדה המוטלת על כתפי בית המשפט מחייבת אותו לבחון את חוות הדעת לגופה, ואין הוא מסיים מלאכתו בעיון בחוות הדעת ובקבלת המלצת המומחים."

וכפי שנקבע בע"מ 10060/07:

"ואולם, יתכנו מקרים בהם אין מנוס מהכרעה המנוגדת לאמור בחוות הדעת, כאשר קיימות ראיות בעלות משקל מהותי המצדיקות זאת."

לעניין משקל חוות דעת מומחה ראה גם: תמ"ש (אילת) 1724/00 ע"י כב' השופטת אשקלונני- שם לא קיבל בית המשפט את המלצות המומחה, כאשר נקבע שם כי:

"על אף כי חוות הדעת מהוות חלק חשוב ומשמעותי של מסכת הראיות שבפני בית המשפט, ולרוב על בסיסה תגובש תמונת המצב, יתחשב בית המשפט בבואו להכריע בסוגיות כאמור, גם

**בראיות נוספות אשר הובאו בפניו, באמות המידה שהותוו
בחקיקה ובפסיקה".**

כמו כן ראה בתמ"ש (ת"א) 10771/05 דברי כב' השופט גייפמן :

**"חוות דעת אנשי המקצועות הטיפוליים מהווים אמצעי חשוב
וחיוני להכרעות בסוגיות הכרוכות בנושא משמורת קטינים.
ביהמ"ש מייחס חשיבות רבה לחומרים מקצועיים אלה, אולם
אינו מאמצם כדבעי".**

עוד ראה בעניין זה פסק הדין בע"מ (ת"א) 1152/04 שם אומצה דעתו של כב' השופט
שילה ובית המשפט ביטל את פסק הדין של בית משפט קמא ולא קיבל את המלצת
המומחית.

חשוב לציין, כי חוות הדעת משמשות כלי עזר הניתן לבית המשפט, אולם היושב בדין
אינו חייב לאמץ אותה, אך בשל מקצועיותם של המומחים אשר מהווים גורם ניטרלי
ואובייקטיבי הרי שבהעדר ראיות לסתירה בית-המשפט יאמץ את מסקנותיהם.

במסגרת פסק דין זה, לאור המחלוקות שבין הצדדים, על בית המשפט מוטלת האחריות
להכריע בין עמדות פקידות הסעד, המומחית ושאר העדים.

דיון

בית המשפט יסקור להלן את העדויות, אשר הובאו בפניו.

38. תסקירי פקידות הסעד וחקירת פקידת הסעד

38.1 כאמור, פקידת הסעד- גב' ענ. ל.ר. (להלן: "פקידת הסעד") בתסקירה המליצה
כי משמורת הקטינה תהיה בידי האב.

בתסקירה המשלים מיום 17/1/07 נימקה פקידת הסעד את המלצתה :

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

"העקרון על פיו אנו בוחנים את שאלת המשמורת הוא עקרון "טובת הילד", שהינו עקרון על. כאן נוכל להעלות מספר נימוקים נוספים:

1. לאב, להערכתנו, יש יכולת עדיפה להענות לצרכים המשתנים והבלתי צפויים של הקטינה. להתרשמותנו, האב מעמיד את צרכי הקטינה במקום הראשון לפני צרכיו הוא.

2. להערכתנו, האב הוא בעל יכולת תפקוד במצבי לחץ, לעומת האם המתקשה בכך.

3. בנסיבות הנוכחיות, יכולת האב לספק לקטינה יציבות וקביעות היא יכולת עדיפה על זו של האם. הוא אף מסוגל להתארגן במהירות ולהיענות למצבים חדשים הנוצרים.

4. האב בעל יכולת להיעזר בהדרכה מקצועית ולפעול עפ"י המלצת גורמי המקצוע, לעומת האם שאמנם מתייעצת אך פועלת במהופך, בנוגע לטיפול בקטינה.

38.1א. פקידת הסעד- גבי ל.ר. נחקרה בבית המשפט, לאחר שהיתה מונחת כבר חוות דעת המומחית, הסותרת, בעצם, את המלצתה.

338.1 ב. פקידת הסעד עמדה על עמדתה, אף לאחר קבלת חוות דעת המומחית, תוך שהיא מביעה ספקות ביחס להמלצות המומחית (ראה: עדותה של פקידת הסעד בעמ' 1 לפרוטוקול מיום 24/6/07 שורה 15). פקידת הסעד נסמכת, לדבריה, על המציאות, בעת, שלטענתה, לא ראתה את תוצאות המבחנים, כפי העולים בחוות הדעת של המומחה כתואמים את המציאות בפועל (ראה: עמ' 4 שורות 18-21, עמ' 5 שורות 16-17, עמ' 8 שורות 16-19).

338.1 ג פקידת הסעד בחקירתה העידה כי חל "שינוי מהותי" במצבה של האם (ראה: עמ' 1 לפרו' מיום 24/6/07 שורות 22-23), אך עדיין עמדה על דעתה כי יש להותיר את משמורת הקטינה בידי האב, כאשר, לדבריה, האב התמודד במצבי לחץ טוב יותר מאשר האם וכי "בפרק הזמן שעבר מאז המשבר הנפשי ועד היום, אין אנו יכולים להיות בטוחים מה יהיה הלאה" (ראה: בעמ' 4 לפרו' מיום 24/6/07 שורות 20-21).

338.1 ד עוד העידה פקידת הסעד לעניין זה, כי השיקול בדבר מצבה של האם הינו שיקול אחד מבין מכלול השיקולים וכי אינה סבורה שיש לבצע שינוי במצבה של הקטינה, בשים לב לטובתה של הקטינה במקום בו היא מתגוררת כיום (ראה: עמ' 16 לפרו' שורות 6-11).

338.1 ה' שיקולים נוספים אותם לקחה בחשבון פקידת הסעד, לדבריה, הם האירוע הפסיכוטי שעברה האם, מכלול הטיפולים, תאור המצב והערכת ההורים (ראה: בעמ' 16 שורות 18-19).

בעדותה של פקידת הסעד מיום 6/11/07 עדכנה פקידת הסעד את בית המשפט בדבר מצבה של הקטינה:

"על פי דיווח הגנת הקטינה במצב מצוין, משתפת פעולה השתלבה לגן חדש בטרום חובה, הילדה שמחה ומתפקדת אופטימית, משחקת, משתפת פעולה ובסך הכל מצבה טוב. יש ימים קשים, שבהם האמא מב.ת ולמחרת זה יום לא פשוט לקטינה בו צריכה יותר תשומת לב וטיפול מותאם.

בסך הכל הקשר של הגנת עם האב הוא יום יומי ומקבלת עדכונים בקשר למה שרלוונטי לקטינה ומעדכנת את האב וההתרשמות של הגנת והאחראית כי הילדה מתפקדת במצב

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

טוב.

האם מקפידה מאוד לבקר. ומבצעת אותם במלוא האחריות מגיעה כל יום שלישי אחר הצהריים ונשארת עד למחרת בבוקר.. הבנתי שהיה קושי בפרידה בבוקר. וזה הסתדר. האם שומרת על זכותה ושומרת על הביקורים.

הפרידות תמיד אירוע שהוא לא פשוט אך להערכתני בזמן האחרון הן פחות טראומטיות. היו כמה אפיזודות שהיו מאוד קשות , אך על ידי עזרה של האם לאב לקבל את הילדה והדברים עברו בצורה סדירה".

(ראה: עמ' 14 לפרו' מיום 6/11/07 שורות 19-8).

38.2 פקידת הסעד בחקירתה הנגדית מסרה כי לא מצאה עדות לאמור בחוות דעת המומחית כי האב זקוק לרגיעה וכי מצבי לחץ יכולים להביאו להתנהגות אימפולסיבית (ראה: בעמ' 20 לפרו' מיום 6/11/07 שורות 18-16). היא אף לא התרשמה כי האב הינו "סוג של שחקן", כפי העולה מחוות הדעת, כאשר, לדבריה, "בתקופה ארוכה קשה לשחק" (ראה: עמ' 21 לפרו' מיום 6/11/07 שורות 14-16, עמ' 23 שורות 12-10).

38.3 על אף המלצתה של פקידת הסעד כי משמורת הקטינה בידי האב, הבהירה בעדותה כי יתכן ועניין המשמורת ישקל פעם נוספת בגילאי ההתבגרות (ראה: עמ' 26 לפרו' מיום 6/11/07 שורות 14-11).

38.4 יצוין כי פקידת הסעד המחוזית, גב' מ. ב., ציינה בהודעתה מיום 13/4/08 כי הוחלט בוועדת תסקירים להותיר את המצב על כנו עד סוף שנת הלימודים.

38.5 בתסקיר הנוסף שהוגש ביום 6/7/08 ציינה גב' ב. כי אין מנוס מהכרעה שרירותית לאור התנהלותם ותפקודם של ההורים.

39. חוות דעת המומחית ועדותה

המומחית בחוות דעתה המליצה לקבוע על האם כמשמורנית לקטינה, כאשר, לדברי המומחית "אצל כל אחד מן ההורים נתגלו קשיים מסויימים סביב המסוגלות ההורית שלהם, כשכל אחד מהם בעל מסוגלות הורית תקינה".

המומחית נימקה את העדפת האם כמשמורנית ב-4 נימוקים:

1" האם בעלת מבנה אישיות פר-מורבידית איתן יותר מזה של האב. אכן היא עברה משבר, אך נראה כי מוכנותה להתנסות באתגרים כאלה שהבעל נמנע מהם- מביאה לתוצאה זו. גם כיום נראית היכולת של האם להתמודד עם לחצים טובה מזו של האב, והיא נמצאת בתהליך של העצמה ושיקום.

2) הקשר של ע. טוב עם שני הוריה, וחבל שיש צורך לבחור בהורה משמורן אחד בעבורה. בהתייחס לעובדה שהמסוגלות של האם תקינה, הרי שנושא חזקת הגיל הרך רלוונטי, וידוע כי בגיל זה הקשר של ילדים עם אימם משמעותי ביותר. גם בהסתכלות על הטווח הארוך, נראה כי בהיותה בת חשוב יותר לע. לבנות הזדהות עם דמיות נשית-אמהית, על מנת שתוכל לפתח זהות עצמית נשית אדקוויטית. מוב., שחשוב לה להיות בקשר קרוב גם אל דמות האב, בכדי ללמוד להתייחס וליצור. קשר עם בני המין השני.

3) ס. מציגה סביבה תומכת קרובה, אשר עשוייה לסייע לה גם ברמה הפרקטית של שמירה על ע. וגם ברמה של תמיכות לס. עצמה. לעומת זאת, ב. חי במקום שמרוחק יותר ממשפחתו, ויאלץ לפעול כהורה משמורן עם פחות תמיכה סביבתית.

4) אמנם המעבר לנ. אינו מובטח להיות קל, אך בגיל זה, כאשר הסביבה החברתית של ילדים משמעותית פחות מזו של הקשר עם

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

דמויות ההורים-סביר להניח שהמעבר לעיר אחרת לא יירשם כטראומה קשה- כל עוד ייעשה בשיתוף פעולה מלא של שני ההורים לטובת הקטינה".

39.1 המומחית נחקרה על חוות דעתה בדיון מיום 7/11/07.

39.2 המומחית הודתה בחקירתה הנגדית כי:

"אין שום ספק שב. טיפל בע. מאז המשבר של ס. וטיפל טוב"

(ראה: בעמ' 12 לפרו' שורות 8-7 וכן ראה בעמ' 17 שורות 10-9).

39.3 עוד העידה המומחית ביחס לעברה של האם כי "יש חילוקי דיעות לגבי הגרסאות באשר לעבר של ס. והיא סיפרה לו לגבי הדברים של העבר, חילוקי דעות בקשר של ס. עם ההורים ובעיקר עם האבא שלה והיו שני ארועים במהלך הילדות שהיו אירועים טראומטיים. גם לגבי גיל 17 יש שאלה האם היה ניסיון דמונסטרטיבי או רק אבדני, גם אציין שאחר כך קיבלתי ממנו שוב

טלפון אחרי שדיבר עם ס. ועם העורכת דין והוא ציין שלא היה ניסיון ולפי מה שהוא ידע כי היה ניסיון."

(ראה: עמ' 14 לפרו' מיום 7/11/07 שורות 15-11).

39.4 המומחית הודתה בחקירתה כי המדובר במקרה שאינו קל להכרעה, שכן "שני ההורים כשרים וטובים", כאשר היא "מאמינה בחזקת "הגיל הרך" פסיכולוגית ועד שלא שוללים את הזכות של משמורת של האם המקום הנכון של ילדה הוא ליד האם" וכי "העמדה שלי נוטה לכיוון יותר של "הגיל הרך" ובזה אני מודה" (ראה: עמ' 14 לפרו' מיום 7/11/07 שורות 27-20).

יודגש, כפי שיפורט עוד בהמשך, כי לקטינה מלאו, בינתיים, 6 שנים והשיקול בדבר "חזקת הגיל הרך" כאחד מהשיקולים אינו רלוונטי עוד.

כאשר נשאלה המומחית ביחס להשפעת הארועים בעברה של האם על מתן ההחלטה בדבר משמורת הקטינה, השיבה "שזו אכן ההחלטה קשה ואני עדיין חושבת שיש עדיפות ולו המינורית לאם".
(ראה: עמ' 15 לפרו' מיום 7/11/07 שורות 16-18).

39.5 המומחית הודתה בעדותה כי לא ידוע לה על התמיכה שהאב מקבל מהקהילה
(ראה: עמ' 15 שורה 22).

39.6 המומחית ציינה בעדותה כי באם האם הודיעה לקטינה לאחר חוות הדעת כי היא עוברת לגור עימה הדבר אינו תקין וכי במידה ועשתה כן "אז אכן ש.ס. שמה עצמה לפני הילדה אבל בוודאי שזה חלא באופן מודע" (ראה: עמ' 18 שורות 8-9).

39.7 באשר להשפעת ההחלטה, באם תינתן כי הקטינה תעבור לאם, על הקטינה, השיבה המומחית בחקירתה כי המדובר על נזק שלא בטווח רחוק, וזאת בהנחה כי הקשר בין האב ובין הקטינה ימשך. (ראה: בעמ' 18 שורות 10-13).

40. סקירת יתר העדויות

א.40 עדויות מטעם האב

א.א.40 עדותה של גב' ע. י.

גב' ע. י., אשר הינה תושבת ש. ב., ואשר בנה שוהה עם הקטינה באותו גן העידה על הטיפול היומיומי של האב בקטינה ועל הקהילה התומכת ב..... ש. ב..

גב' י. העידה בפני בית המשפט על ההורות של האב בעיניה:

"אמרתי שהייתי מתפלאת שחוות הדעת קובעת שהמשמורת תהיה ס. כ, כי ההורות של ב. בעיניי היא דבר יוצא דופן באופן חריג ומובהק ולא ברור איך אפשר לשלול ממנו את ההורות, כל כך מושקעת מובהקת ורגישה, המעט שהכרתי את ס. לא השאיר את אותו רושם"

(ראה: בעמ' 18 לפרו' מיום 5/6/08 שורות 16-18).

בתי המשפט

ב ז ל ת י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

40.א.ב עדותה של ר.ד-ק.

אף עדה זו, כמו גב' י., הינה תושבת המ. ובתה והקטינה שוהות באותו גן ילדים. (ראה: סי' 3 לתצהיר)

גב' ק. העידה על הטיפול המסור של האב בקטינה ועל הקשר ההדוק בין האב ובין הקטינה. (ראה: סי' 4-9 לתצהיר), כאשר הביעה דעתה בחקירתה הנגדית כי חוות הדעת מנוגדת למציאות (ראה: בעמ' 21 לפרו' מיום 5/6/08 שורות 16-17).

עוד העידה הגב' ק. כי מאז הכרותה את הצדדים האב הינו המטפל העיקרי בקטינה (סי' 5 לתצהיר) וכן העידה על הקהילה החמה והתומכת במ..... (סי' 9 לתצהיר, ובעמ' 19 לפרו' מיום 5/6/08 שורה 10).

העדה אף תיארה בעדותה את חיי החברה של הקטינה בקהילה (עמ' 21 לפרו' מיום 5/6/08 שורות 2-3)

40.א.ג עדותה של גב' נועה בר אור

גב' ב., אשר בנה שוהה עם הקטינה בגן (ראה: סי' 2 לתצהיר), העידה על הטיפול של האב בקטינה ועל הקשר בין האב ובין הקטינה (ראה: סי' 4-8 לתצהיר, וכן בפרו' הדיון מיום 5/6/08 מעמ' 22 שורה 26 ועד עמ' 23 שורה 3), על מצבה החברתי של הקטינה במ..... (ראה: סי' 9 לתצהיר, עמ' 23 לפרו' שורות 20-21) ועל מסגרת החיים התומכת במ..... והעזרה שמעניקים התושבים בקהילה זל"ז (ראה: סי' 10 לתצהיר, עמ' 23 לפרו' מיום 5/6/08 שורות 15-16).

40.א.ד עדותה של גב' ע.ג.

הגב' ג., כפי שצוין לעיל, לא נחקרה באולם בית המשפט, אלא נתנה עדותה ועמדתה בכתב לאור הסכמת הצדדים.

גב' ג. הינה פסיכולוגית חינוכית במקצועה, אשר, הצהירה כי הכירה את הקטינה במסגרת תפקידה כפסיכולוגית מלווה של פרויקט מעגן (ראה: ס' 2-3 לתצהיר).

גב' ג. מסרה בתצהירה כי היתה בקשר עם האב על מנת להנחותו בהתמודדות עם הקטינה עם אשפוזה של האם ואף צפתה על הקטינה בגן ושוחחה עם הגננות, כאשר עם האם נפגשה פעמיים לאחר שחרורה מביה"ח (ס' 4-5 לתצהיר).

גב' ג., אשר הצהירה כי מכירה את האב מעט יותר מאשר את האם, היות והקשר עימו היה ממושך (ראה: ס' 13 לתצהיר) התרשמה כי האב הינו אדם עדין ואחראי, אשר דאג לקטינה בעת אשפוזה של האם ושיתף פעולה עם הדרכותיה והיה גלוי וישיר לגבי תוכניותיו (ס' 6-8, 13 לתצהיר).

עוד הצהירה גב' ג. כי הנחתה את ההורים שלא לבצע שינויים קיצוניים בחייה של הקטינה בטרם תפתר סוגיית המשמורת וכי באם יוחלט כי הקטינה תעבור למשמורת האם יש לעשות תהליך פרידה מסודר מהגן ומהמ..... והציעה לוח זמנים למעבר (ס' 9 לתצהיר).

בתצהירה ציינה גב' ג. כי על אף המלצותיה, הודיע האב כי האם הכניסה את הקטינה לגן במקום מגוריה, ללא תהליך הפרידה (ס' 10 לתצהיר), ובכך יצרה רושם של "חוסר אמינות מסוים" (ראה: ס' 14 לתצהיר).

כאמור, ב"כ האם הגישה שאלות לגב' ג. ביום 1/12/08.

גב' ג. השיבה לשאלת ב"כ האם כי ידעה אודות העובדה שהאב דאג לקטינה בתקופה בה האם היתה מאושפזת מהדברים שסיפר לה והתייעץ עימה האב, מצפיה בע. בגן, משיחות

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

עם הגנת ומדיווחים מהמדריכה הפדגוגית, כאשר כל הגורמים התרשמו שמצבה של הקטינה טוב ושהיא מטופלת היטב. (ראה: תשובה מס' 5).

לשאלה באם גב' ג. ביררה עם האם באם דיווחו של האב לעניין העברת הקטינה לגן בן. ע"י האם אכן נכון, השיבה הגב' ג. כי האם לא הכחישה זאת בפגישה עימה והקטינה אכן לא הגיעה לגן ב..... באותם ימים (ראה: תשובה מס' 13).

גב' ג. הסבירה את טענה כי האם יצרה בעיניה רושם של חוסר אמינות, היות וכאשר המליצה על תהליך פרידה מסודר הסכימה האם לכל ההמלצות ואמרה כי מקבלת אותן ולא התנגדה להן, אך בכ"ז לא פעלה לפיהן. (ראה: תשובה מס' 14).

לשאלת ב"כ האם באם האב הסכים עם תהליך הפרידה מהגן, השיבה הגב' ג. כי :

"ב. הסכים שאכן והיה אם תעבור הילדה לנ. צריך לערוך תהליך פרידה מסודר. מצד שני היה חוסר הסכמה מצידו לרעיון שהילדה תעבור לנ. ובשל כך נערך תהליך של גישור בדיוק בתקופה בה נפגשתי עם שני ההורים" (ראה: תשובה מס' 11).

40.א.ה עדותו של האב

האב, בעדותו בפני בית המשפט יצר אמון ורצון כן ואמיץ לגדל הקטינה, האב טען כי אכן הקטינה יקרה לאם וכי האם הינה "אמא טובה" (ראה: עמ' 24 לפרו' שורה 18 ועמ' 27 לפרו' שורות 20-19 ועמ' 29 לפרו' שורות 16-15), אך, לטענתו, האם אינה קשובה מספיק לצרכי הקטינה וכי "בהרבה סיטואציות היא שמה את צרכיה לפני הילדה" (ראה: בעמ' 24 לפרו' מיום 05/06/08 שורות 19-

22, וכן בעמ' 40 לפרו' שורות 8-10).

לשאלת ב"כ האם התייחס האב למס' סיטואציות המוכיחות את דבריו וביניהם כאשר האם הכניסה את הקטינה בחופשת הסוכות לגן חדש "של ילדים קטנים", הכניסה את הקטינה לגן של דוברי רוסית וכן לאחר קבלת חוות הדעת מסרה האם לקטינה כי היא עוברת להתגורר עמה והדבר גרם לקטינה בלבול ותסכול (ראה: מעמ' 30 לפרו' שורה 21 ועד עמ' 31 לפרו' שורה 10).

האב הסביר בעדותו מדוע אינו מוכן לעבור ולהתגורר בנ. ומתעקש להשאר ולהתגורר ב.....:

"...מצאתי מקום בו אמצא את אושרי טוב לי שם, נהדר לגדל בו את ע. ובטח כל ההמלצות היו להמשיך בסדר היום הרגיל של ע. ביציבות ומה שהיא רגילה, הגן הבית החברים הצעצועים שלה, היום אני מאמין שהתמיכה שהיא קיבלה מהקהילה וממני הביאה אותה למצב שלא ניתן לשים לב למשבר שהיא עברה, לקהילה ולמקום יש חלק נכבד בזה"

(עמ' 25 לפרו' שורות 8-12).

לטענת האב בעדותו, אף הוריו מתכוונים לבנות ביתם ב..... (ראה: בעמ' 25 לפרו' שורות 20-19 ובעמ' 36 לפרו' שורות 10-12).

כשנשאל האב לעניין הסדרי הראיה בין האם ובין הקטינה לאחר הגירושין, באם יוחלט כי הקטינה תשאר במשמורתו, השיב כי יהיה מוכן להשכיר עבור האם יחידת דיור ואף יהיה מוכן כי האם תלון בביתו בימים בהם תגיע לב. את הקטינה ואילו הוא ילון ביחידת הדיור (ראה: בעמ' 27 לפרו' שורות 12-10 ובשורות 15-17).

במהלך עדותו של האב הסכימו הצדדים כי אין מחלוקת שעד גיל שנה וחצי שני ההורים טיפלו בקטינה, כאשר המחלוקת מתייחסת לשלוש וחצי השנים האחרונות שהצדדים גרו ב..... (ראה: עמ' 29 לפרו' שורות 9-12), אלא שבדיון מיום 2/9/08 הודיעה ב"כ האב כי היא עומדת על כך כי גם בתקופה טרם המעבר למ..... היה האב הדמות הדומיננטית (ראה: בעמ' 37 לפרו' שורה 7).

בתי המשפט

ב ז ל ת י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

האב נחקר בבית המשפט אודות עיסוקו והעיד כי אינו עובד מזה כשלוש שנים וחצי, חלק מהזמן מתוך בחירה, ומתפרנס מתמיכה של בני משפחתו (ראה: עמ' 30 לפרו' שורות 19-12, ובעמ' 36 לפרו' שורה 13).

האב הכחיש בעדותו כי התכוון לעבור להתגורר באזור המרכז וטען כי הגיע לראות את הדירה ששכרה האם בנ. ולבדוק גנים באזור למצב בו יוחלט כי הקטינה תעבור להתגורר עם אמה (ראה: מעמ' 32 לפרו' שורה 22 ועד עמ' 33 שורה 16 וכן בעמ' 46 שורות 16-17). כמן כן הכחיש האב כי הסכים שהקטינה תעבור לנ. עם אמה (עמ' 45 לפרו' שורות 15-17), כאשר, לדבריו, דובר על משמורת משותפת, אך כאשר הבין שהדבר בלתי אפשרי היות והוא רוצה להשאר ב..... ואילו האם רוצה להשאר בנ., הבין כי אין ברירה אלא לפנות לבית המשפט (ראה: עמ' 52 שורות 9-12).

האב עמד בעדותו על טענותיו, כפי שהעלה בבקשתו למשמורת זמנית, כי האם סבלה בעבר מארועים נפשיים רבים (ראה: בעמ' 38 לפרו' שורות 25-27), כאשר טען שאינו יכול להוכיח זאת בשל חיסיון רפואי (ראה: עמ' 39 לפרו' שורות 14-15, ובעמ' 41 שורות 7-9) אלא, שלטענתו, זו הפעם הראשונה שהאם נתקפה באפיזודה "בעצמה הזאת" (ראה: עמ' 39 לפרו' שורות 12-13).

לעניין חוות דעת המומחית העיד האב כי אינו מקבל את האבחנות בחוות הדעת והעיד כי "לדעתי היא עשתה עבודה רשלנית ולא בדקה מה טובת ע."

(ראה: עמ' 50 לפרו' שורות 12-13).

41. עדויות מטעם האם

41.א. עדותה של ר. פ.

גב' פ. משמשת כמנהלת המשפחתון, בו שהתה הקטינה בתקופה שמחודש דצמבר 2003 ועד חודש אוקטובר 2004, דהיינו מגיל חצי שנה ועד לגיל שנה וחצי לערך (ראה: ס' 1-2 לתצהיר).

העדה תיארה את המעורבות של האם בכל הקשור לקטינה, וכי התרשמה כי האם הינה אמא פעילה, אחראית, דואגת ומסורה (ראה: ס' 3-6 לתצהיר) וכי הקשר בין האם ובין הקטינה היה קשר עמוק ומיוחד (ראה: ס' 7 לתצהיר).

האב ויתר על חקירתה של העדה וע"כ עדותה לא נסתרה.

כאמור, עדה זו התייחסה בעדותה לתקופה בה חיו הצדדים תחת קורת גג אחת.

41.ב. עדויות של ד"ר י. ב.

ד"ר י. ב., שהינו מנהל המרכז הרפואי לבריאות הנפש ".....", אשר ציין בעדותו כי יש לו קרבה משפחתית רחוקה לאם, העיד על מצבה הרפואי של האם מתוך המסמכים הרפואיים של האם, אך מבלי לבדוק את האם, כאשר עפ"י עדותו המסמכים הרפואיים של האם קובעים כי:

"...הפרוגנוזה של מצב זה של היא טובה ורוב גדול של המטופלים יעברו את חייהם ללא התקף נוסף. במיוחד לאור שלוש סיבות: האחת שגב' ר. משתפת פעולה באופן מלא בקבלת הטיפול התרופתי והמעקב הרפואי אחר מצבה ומשך האישפוז היה קצר: השנייה היא כל הרופאים המטפלים בג' ר. ציינו במפורש במכתבם מיום 31.12.06 כי הגב' ר. נמצאת ברימיסיה מלאה, קרי בריאה לכל עניין ודבר ואין להתייחס אליה אחרת מכך: והשלישית היא כבר חלפה תקופת זמן של כשנה וחצי וגב' ר. נמצאת כל הזמן ברמיסיה, כאשר מקובל להגדיר הבראה ממחלה כאשר אין חזרה של התקף נוסף

בתי המשפט

ב ז ל ת י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

במהלך השנה הראשונה" (הדגשה שלי ד.ט.).

(ראה: ס' 13 לתצהיר).

ד"ר ב. העיד בבית המשפט על הסיכוי שהארוע שעברה האם יחזור על עצמו:

"לדעתי לא יכול לחזור האירוע שהיה. הסיכוי שהיא תחלה פעם

נוספת כמעט שווה לכך שכל אחד אחר באוכלוסיה יחלה במחלה"

(ראה: עמ' 55 לפרו' שורות 8-9)

ד"ר ב. ב. אף העיד כי האם מטופלת בטיפול מניעתי בלבד ואינה מקבלת כיום טיפול

מאסיבי (ראה: ס' 14 לתצהיר).

ג.41 עדותה של גב' ק. ה.

גב' ה., אשר התגוררה ב..... בתקופה שבין אוקטובר 2004 ועד ספטמבר 2006 (ראה:

ס' 2 לתצהירה) העידה כי בילתה רבות בביתם של הצדדים ואף נפגשה עם האם כמעט

מידי יום וצפתה בטיפול של האם בקטינה.

לדברי העדה, הקטינה ובנה שהו בגנים מקבילים במשך שלושה חודשים וראתה כי כי

האם הביאה את הקטינה לגן, אך אינה יכולה לומר אם זה היה מידי יום (ראה: עמ' 56

שורות 11-14).

הגב' ה. העידה כי האם לימדה אותה "לא מעט על הורות" ועודדה אותה "להשתחרר,

להינות ולהירגע בתיפקודי כהורה" (ראה: ס' 6 לתצהיר).

ד.41 עדותה של האם

האם, שאף היא יצרה רושם העידה כי סיפרה למטפל גיל יערי כי בעבר, לאחר מריבה עם הוריה, סיפרה להם כי ניסתה להתאבד ובלעה כדורים, אך בפועל, לטענתה, זרקת את הכדורים. (ראה: עמ' 59 שורות 16-18).

האם הכחישה בעדותה כי סיפרה למומחית כי האב טיפל בקטינה מאז לידתה וטענה כי היא זו שטיפלה בה יותר (ראה: עמ' 60 שורות 1-2).

האם הודתה כי בעבר ביקשה סיוע רפואי "כי הייתי במצב לחץ בזמן שעבדתי בכנף אדריכלים" (ראה: עמ' 60 שורות 8-10).

לעניין מצבה הרפואי כיום, העידה האם כי מטופלת כיום בכדורים (רספירדל) ומצויה במעקב פסיכיאטרי אחת לשלושה חודשים (עמ' 60 שורות 22-23).

האם טענה כי תאור הארוע שעברה כפי שתואר ע"י פקידת הסעד אינו מדויק ותיארה את הארוע כך:

"נסעתי לש.ב., עצרתי בדרך באיזה ישוב וע. ישנה באוטו ביקשתי עזרה ממישהו כי חששתי שעוקבים אחריי והזמינו משטרה לבדוק אם זה נכון שעוקבים אחריי ולאחר מכן, נסעתי הביתה... רשמתי מס' של מכונית והרגשתי שמישהו עוקב אחריי. זו היתה פעם ראשונה וזה היה מאוד קרוב לאפיזודה אני קושרת זאת לאפיזודה... זרקתי את הטלפון משיחות לא מזוהות כי זה הטריד אותי ולא היתה לי דיבורית באוטו לכן זרקתי אותו" (ראה: עמ' 61 שורות 1-12).

עוד העידה האם על הארוע שעברה:

"בלילה של בין 23 ל-24, יצאתי מהבית עם כותונת לילה והלכתי לקחת את הרכב שלי הכניסה הראשית למ..... למשטרה. באותה סיטואציה הילדה נשארה לבד בבית, אני האמת הלכתי להזעיק עזרה דפקתי על דלתות שכנים ואף אחד לא ענה ולכן, הלכתי למשטרה, לא חשבתי על כך שהילדה לבד באותו רגע,

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

פשוט מתוך פחד יצאתי מהבית. אני מתארת לעצמי שאם הילדה
היתה מתעוררת באותו לילה היא היתה בוכה וחרדה"
(ראה: עמ' 61 שורות 22-27).

לטענת האם בעדותה האב אמר לה שלאחר שלושה חודשים הוא יצטרף אליה לנ., אך
חזר בו וע"כ הגישה תביעות, כאשר האב איים ש"אם אני עוזבת הוא לא יתן לי לקחת
את ע." (עמ' 63 שורות 8-14).

יחד עם זאת, העידה האם כי בתקופה בה פנתה עם האב לגן בנ. הקטינה היתה רשומה
גם בגן ב..... (ראה: עמ' 64 שורות 5-6).

האם הודתה בעדותה כי אינה מסכימה עם דברים מסוימים שנכתבו ע"י המומחית
בחוות הדעת אודותיה (ראה: עמ' 64 שורות 19-22).
לעניין טענ. הגננת ופקידת הסעד כי האם סיפרה לקטינה, לאחר קבלת חוות הדעת, כי
היא עוברת אליה, הכחישה זאת האם בעדותה (ראה: עמ' 65 שורות 5-6)

האם הודתה שהאב הינו אב טוב, הדואג לצרכיה של הקטינה ודואג שהקטינה תפגוש את
אמה (ראה: עמ' 65 שורות 9-10).

האם אישרה כי הקליטה את הקטינה מס' פעמים כשסירבה לחזור לאב בכדי להשמיע
לפקידת הסעד (ראה: עמ' 65 שורות 17-20).

כאשר נשאלה האם בחקירתה הנגדית על הכנסת הקטינה לגן דוברי רוסית בנ., ובשכבת
גיל קטנה יותר, השיבה כי לא היו ילדים קטנים בגן מהקטינה אלא בני גילה (ראה: עמ'
66 שורות 8-9).

בהמשך עדותה כאשר נשאלה פעם נוספת על עניין הכנסת הקטינה בחופשה לגן של ילדים

קטנים ממנה והשיבה "היא הוכנסה בטעות לקבוצת הגיל הצעיר יותר" (ראה: עמ' 70 שורה 3), כאשר הסבירה את עניין הכנסת הקטינה לגן בכך שלא היה לה סידור לילדה במהלך החופשה וע"כ הכניסה את הקטינה ליום אחד לגן של בת הדודה (ראה: עמ' 70 שורות 4-8).

האם הכחישה כי ביום 9/12/08 סירבה להשיב לאב את הקטינה, אלא, לטענתה, פרץ ויכוח בינה ובין האב כאשר ביקשו לקבוע לוח זמנים למעבר הקטינה לנ. והאב עזב בזעם (ראה: עמ' 67 שורות 1-7).

האם השיבה בחקירתה הנגדית כי לאחר שחרורה מביה"ח לא חיפשה עבודה באזור הדרום, היות והיתה לה עבודה בנ., כאשר, לטענתה, "האפשרויות לעבודה באזור ב..... באזור הדרום מאוד מצומצמות ואולי תיתכן אפשרות רק בבאר שבע ובבאר שבע לא חיפשתי כי היתה לי עבודה" (ראה: עמ' 71 שורות 22-24), אם כי השיבה בהמשך עדותה, כי באם משמורת הקטינה תשאר אצל האב תשקול לעבוד באזור הדרום (ראה: עמ' 71 שורות 25-26).

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

42. תמלילי השיחות

בהחלטת בית המשפט מיום 23/10/08 הודיע בית המשפט לצדדים כי מסמך שנערך ע"י צד ג', אשר לא נחקר בבית המשפט, לרבות תמלילים אשר בהם היה שותף צד ג' שלא נחקר, לא יוגש כראיה בתיק ולא יצורף לסיכומים אף אם צורף כנספח.

האם הגישה במסגרת ההליך שבפניי 4 תמלילי שיחות שנתקבלו:

שיחה מס' 1- שיחה בין הצדדים לגבי חיפוש גן לקטינה בנ..(2/נ)

שיחה מס' 2- שיחה בין פקידת הסעד ובין האם לאחר ויכוח בין הצדדים כאשר האם ביקשה לקבוע לוח זמנים לפרידת הקטינה מהגן ב.....

שיחה מס' 3- שיחה בין הצדדים.

שיחה מס' 4- שיחה בין האם לקטינה, כאשר האב מגיע לקחת את הקטינה בחזרה למדרשה לאחר ביקור אצל האם.

יובהר כי על גבי התמלילים לא צוינו מועדי ההקלטות, עובדה המקשה על בית המשפט ליתן משקל לראיות אלו.

האב צירף תמלילי שיחות עם האם בחג הסוכות ובחג השבועות לעניין הרישום לגן בנ. שנעשה ע"י האם.

כמו כן, צירף האב תמלולי שיחה עם נ., חברתה של האם ועם גבי' ס.א – יועצת ומטפלת של האם, אך הן לא הגיעו לעדות בבית המשפט, ע"כ אין תמלילים אלו מתקבלים כראיה.

מובהר בזאת במפורש כי עדים שהוזמנו ולא הגיעו להחקר בבית המשפט וכן חוות דעת ומסמכים אשר הוגשו ו/או צורפו לסיכומים בניגוד להחלטות בית המשפט, ואשר כותביהם לא נחקרו, בית המשפט מתעלם מהם במסגרת פסק הדין.

בית המשפט מבהיר כי עמדה בפניו הכרעה קשה במיוחד וב"כ הצדדים לא הקלו עליו את המלאכה, בעיקר לאור החומר הרב שהוגש על ידם.

נראה היה כי כל אחד מבאי כח הצדדים מנסה בכל דרך לשכנע את בית המשפט בצדקת מרשו. ולכן, האריך מאוד בניסוח בקשותיו ותגובותיו כולל במסגרת טיעונים בכתב הסיכומים שהגיש.

הגורמים המקצועיים המעורבים בהליך זה היו תמימי דעים כי המדובר בהורים בעלי מסוגלות הורית טובה, כך שאם הדבר היה אפשרי, היה מקום לקבוע משמורת משותפת, אך המרחק הגיאוגרפי אינו מאפשר זאת, כאשר כל אחד מהצדדים מתבצר בעמדתו לעניין מקום המגורים.

כאן המקום לצטט את דברי בית המשפט בהחלטתו מיום 23/10/08, כאשר עודד הצדדים, פעם נוספת, להגיע להסדר:

"כל פסק דין שיינתן בנושא אין ספק שיפגע בקטינה ובקשר עם ההורה האחר, שהרי שני ההורים על פי עמדת שני ההורים כאחד הינם הורים טובים ועל כן, יש לשקול בכובד ראש ובאופן אמיץ התקרבות של מי מההורים לטובת הקטינה.

לבית המשפט ברור, כי לשני ההורים חשובה טובת הקטינה ולכן חשוב כי הדברים יעשו בהסכמה ולא באופן שבית המשפט הוא להכריע מי משני ההורים עדיף" (ראה: עמ' 78 שורות 13-18).

לאחר שבחנתי את מכלול הראיות והעדויות שהובאו בפני כולל חוות הדעת ובחנתי את טובת הקטינה, שוכנעתי, בסופו של יום, כי יש לקבוע כי משמורת הקטינה תהא בידי האב, ולהלן נימוקיי:

א. לא מצאתי לנכון לקבל את המלצת המומחית, כפי שניתנה בסוף חוות דעתה, המומחית נימקה את חוות דעתה, בין היתר, בכך כי לאם היכולת להתמודד עם לחצים טובה מזו

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

של האב, מהראיות שהובאו בפניי למדתי כי מציאות החיים הוכיחה אחרת, ביחוד לאור ממצאי העבר, לרבות הארוע הפסיכוטי שעברה האם, אשר נגרם, לטענתה, בשל התמוטטות בשל הליך הגירושין.

האם אף הודתה בעדותה כי ביקשה בעבר סיוע רפואי בשל לחץ בעבודתה.
(ראה: בעמ' 60 לפרו' שורות 8-10).

האב, מנגד, הוכיח כי עמד בלחצים בכל הקשור לגידול הקטינה גם ברגעי משבר לאחר שהאם אושפזה ואף דאג לקבל הדרכה מגורמים מקצועיים.

כמו כן, המומחית העניקה משקל יתר לעניין "חזקת הגיל הרך", כאשר בחקירתה הנגדית, כאמור לעיל, ציינה כי עמדתה נוטה לכיוון של "חזקת הגיל הרך".
(ראה: עמ' 14 לפרו' מיום 7/11/07 שורות 20-27).

(ראה: בעמ' 15 לפרו' מיום 7/11/07 שורות 16-18).

איני מתעלם מהעניין שהועלה ע"י המומחית בדבר הצורך של הקטינה, בטווח הרחוק, לדמות נשית-אימהית, אך במצב, כפי שהוא כיום, ולאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, כפי שיפורטו להלן, סבור אני כי לאור הקשר הקיים בין האם ובין הקטינה, אשר האב מעודד קשר זה, כאשר אני מאמין שההורים ימשיכו לשתף פעולה בחינוך הקטינה ובגידולה, הקטינה לא תרגיש בעתיד חסר בעניין זה, כפי שאף פקידת הסעד המחוזית-גב' ב. הביעה דעתה בעניין זה בתסקירה מיום 6/7/08:

"הקטינה יכולה לגבש זהותה המינית ללא בעיות בתנאי החיים

בהם היא גדלה היום"

המומחית נימקה עוד את המלצתה בכך שלאם סביבה תומכת קרובה, אך בית המשפט

התרשם מהעדויות שהובאו בפניו, וזאת גם מבלי להתייחס לטענת האב כי בכוונת הוריו לעבור ולהתגורר ב....., כי הקהילה ב..... הינה קהילה תומכת ועוזרת ואף חיי החברה של הקטינה ב..... מפותחים למדי.

כפי שתואר ע"י פקידת הסעד המחוזית- גב' מ. ב. בתסקירה מיום 6/7/08 :

"הקטינה גדלה היום במקום טוב שמעניק לה ביטחון, מוקפת בני גילה, ואהודה על כולם. שתי המשפחות המורחבות משני הצדדים זוכים לשעות משחק והנאה"

לגבי האב קבעה המומחית בחוות הדעת כי :

"האהבה וההערצה (הטבעית של ילד/ה להורים) בונים את הבטחון העצמי של ב., אשר מוצא את עצמו משמעותי ובעל יכולת אמיתית לתרום לבתו. ואכן, הוא נותן לה חום, אהבה, הוא סובלני כלפיה ומשתדל לתת לה תנאים טובים ככל שהוא יכול. אלא שכיום צרכיה אינם מתנגשים בצרכיו הוא, ונראה שיהיה לו קשה יותר לשמור על עמדה זו גם במקום בו תהיה התנגשות כזו"
(ראה: עמ' 9 לחוות הדעת).

ובהמשך :

"... בכל מקרה, מצידו של ב., הוא מתנסה בתפקיד אחראי בו אדם אחר תלוי בו. אולי בפעם הראשונה הוא נוטל תפקיד זה בשתי ידיו, ומוכן לבצע את אשר יידרש בהקשר זה. טיפולו בע., גם כמשמורן יחיד הוא מסור וטוב, הוא דואג לסדר יומה וכן לצרכיה הרגשיים" (ראה: בעמ' 20 לחוות הדעת).

ביחס לאם הביעה המומחית דעתה כי :

"כיום, לאחר המשבר- ס. נמצאת בתהליך של החלמה, שיקום הדמוי העצמי והחזרת כוחותיה. חשוב להדגיש כי כאמור, השורה התחתונה היא כי ס. נמצאת כיום במצב נפשי סביר, בו היא מסוגלת להתמודד עם הלחצים המגיעים מבפנים ומבחוץ. ובכ"ז, היא אינה נמצאת במיטבה, ולא תהיה במיטבה עד אשר יוסרו

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

הלחצים המצביים עימם היא מתמודדת (סביב הגירושין והמשמורת על ע.). יש בה חרדה מפני העתיד, מתח, ויותר קשה לה להתגייס לעשייה יומיומית" (ראה: בעמ' 13 לחוות הדעת).

כמו כן, בהמשך חוות הדעת מציינת המומחית לגבי האם כי:

"ס. משקיעה אנרגיה בשיקום העצמי שלה, ועסוקה בעיקר בעצמה כיום"

(הדגשה שלי- ד.ט.)

(ראה: בעמ' 14 לחוות הדעת)

וכי:

"כיום יש לס. עדיין סף תיסכול נמוך ויכולת הכלה מוגבלת, ומכאן גם היכולת לטפל

ולטפח את ע. מוגבלת אולי."

(ראה: בעמ' 15 לחוות הדעת).

בסיכום חוות הדעת ציינה המומחית כי:

"אין ספק כי ס. אוהבת את ע. ורוצה לתת לה מכל טוב. אך מתוך מקום של השקעה מסיבית בשיקומה העצמי, היא פחות פנויה להשקיע באחרים, ואינה מנצלת את מלוא היכולת האמפטיית הפוטנציאלית הטמונה בה. כיום פגיעותה, סף התיסכול המוגבל עדיין ויכולת ההכלה שאינה במיטבה- כל אלה גורעים מיכולתה לטפח אדם אחר- כולל ע.. עם זאת, הפרוגנוזה שלה טובה ע"פ הממצאים, ויש סכוי סביר להניח כי תחזור לאיתנה ואז תוכל לתת לע. טיפול וטיפוח מתאימים"

(ראה: בעמ' 22 לחווה"ד).

ניתוח חוות הדעת מעלה כי אף עפ"י חוות הדעת אין עדיפות לאם על פני האב בכל הקשור לטיפול בקטינה, מלבד, כפי שעולה מחקירתה הנגדית של המומחית עניין חזקת הגיל הרך.

לגבי המחלוקות בין הצדדים לעניין המעבר של הקטינה לנ. ציינה המומחית כי התרשמה שכ"א מההורים פעל עפ"י מיטב הבנתו אלא ש:

"ייתכן והיו יותר עיוותים בתפיסה של ס. לפני ההתקף, בהיותה על מסף המשבר הקשה אותו חוותה"
(ראה: בעמ' 17 לחוות הדעת).

לעניין זה, אני מוצא לנכון להאמין לאב כי השתתף בחיפוש אחר גן לקטינה בנ. בכדי להתכונן לאפשרות כי יקבע שמשמורת הקטינה תהא בידי האם, וזאת מתוך חשיבה על טובת הקטינה.

ב. אני רואה לנכון לאמץ את המלצותיה של פקידת הסעד, אשר אף נחקרה בפני בית המשפט והותירה בעיניי רושם אמין.

פקידת הסעד נפגשה עם ההורים, עם הגנת של הקטינה, עם פסיכולוגית הגן וכן ערכה תצפית על הקטינה בגן.

בתסקירה מיום 17/6/07 ציינה פקידת הסעד- גב' ענ. ל.ר., לאחר קבלת חוות הדעת של המומחית, כי עומדת על דעתה וממליצה על השארת המשמורת בידי האב, כאשר בחנה את המציאות מול המבחנים הפסיכולוגיים, כאשר, לטענתה, האב הוכיח כי עומד בתנאי לחץ וכי **"יכולתו ומסוגלותו אינה עומדת בספק"**.

יודגש כי אף פקידת הסעד המחוזית, הגב' ב., לא מצאה מקום לשנות מהמלצת פקידת הסעד.

ג. התרשמתי גם כי טובתה של הקטינה להשאר ב..... שם בילתה את מרבית שנות חייה, שם זוכה לחיי חברה ולתמיכה ואהדה חמה של הקהילה, כפי העולה מהעדויות שהובאו

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

בפניי.

חיזוק לכך ניתן גם מדיווח של פקידת הסעד המחוזית-גב' ב. בתסקירה מיום 29/01/08:

"מהמפגשים עם ההורים והגננת עולה כי בחודשיים האחרונים תפקודה של הילדה בגן מצויין. לאחר התייעצות עם ההורים והגננת הוחלט להציב גבולות ודרישות משמעותיים יותר לילדה (דרישה להשתתפות קבועה וסדורה במפגשים הנערכים בגן). הילדה משתפת פעולה עם הנדרש ממנה, פעילה בשיחות, מקובלת ואהובה ע"י ילדי הגן, פעילה ויצירתית ורגישותה פחתה. מתוארת כילדה שמחה ומרוצה, שני ההורים נמצאים בקשר רצוף עם הגננת מעדכנים ומתעניינים. הגננת מתארת את הילדה כילדה מקסימה, יוצרת, בעלת עולם עשיר ושמח, ילדה חברותית בעלת מעמד בגן, המכובדת על ידי הילדים. ילדה מטופחת, מגונדרת ומושקעת".

וכן בהמשך:

"בתצפית בגן, התרשמה פקידת הסעד מילדה שמחה ועליזה, מתחברת בקלות לקבוצות שונות של ילדים, מתקבלת בשמחה על ידי הילדים המצרפים אותה למשחק, יוצרת ומלאת מרץ" (ראה גם: בעדותה של פקידת הסעד ל.ר. בדיון מיום 6/11/07, כפי שצוטט לעיל).

ד. מהראיות שהובאו בפניי עולה כי האם נהגה מס' פעמים בעניינים הקשורים לקטינה בניגוד לטובת הקטינה ולהמלצות הגורמים המקצועיים, אם כי, אני מאמין כי עשתה זאת שלא מתוך כוונה לפגוע בקטינה.

האם העבירה את הקטינה לגן בנ., ללא הכנה מוקדמת ובניגוד להמלצת הפסיכולוגית-

גבי עפרי ג., כאשר מדובר היה בגן, בו דוברים הילדים והגננת ברוסית.

כמו כן, כאשר הקטינה שהתה אצל האם בחופשה, הכניסה אותה האם לגן, אשר הילדים בו הינם בשכבת גיל קטנה יותר מהטעם כי "לא היה לה סידור", וזאת מבלי להתייעץ עם האב ומבלי לשתף אותו.

(ראה: תסקיר מיום 17/1/07, עדות פקידת הסעד בעמ' 25 לפרו' מיום 6/11/07 3-6, 12-16 וכן תמלילי שיחות שנערכו בין האם ובין האב בסוכות ובשבועות, ואשר הוגשו ע"י האב)

לעניין זה, יש מקום לצטט את ההחלטה מיום 29/1/07, שבה ציין בית המשפט:

"זאת ועוד, מהתסקיר אני למד גם כי האם לא עקבה (בעת שהקטינה שהתה בש. ב.) האם נעשתה הכנה למעבר כזה, האם היא נפרדה מהגננת והילדים ועשתה את מה שעשתה מבלי להתייעץ עם גורמי מקצוע.

ייתכן שהאם בדעה שטובת הילדה להיות עימה וכך גם אמרה לפקידת הסעד, אולם אם כן היא חושבת, מעשיה אינם מוכיחים זאת. האם חייבת לקבל הדרכה אם ברצונה לקבל בשלב כל שהוא את הילדה למשמורתה".

יצוין, כי המומוחית בחקירתה הנגדית, כאשר נשאלה על מצב בו האם פעלה בניגוד לעצות אנשי מקצוע השיבה:

"אם יש לך מידע שהיא עשתה זאת אז זה לא טוב"
(ראה: בעמ' 18 לפרו' מיום 7/11/07 שורות 4-5).

מקרה נוסף, בו פעלה האם תוך שיקול דעת מוטעה, הוא כאשר הסתבר מדיווח שמסרה הגננת לפקידת הסעד, שהאם הודיעה לקטינה, לאחר קבלת חוות הדעת, כי היא עוברת להתגורר עימה, דבר שגרם לקטינה למצוקה ולבלבול.
(ראה: עדות פקידת הסעד בעמ' 25 לפרו' מיום 6/11/07 שורות 7-11).

האם, מנגד, הכחישה זאת בעדותה (ראה: עמ' 65 שורות 5-6).

בתי המשפט

ב ז ל ת י י ס ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

פקידת הסעד ציינה בעדותה כי אימתה את דיווח הגנת עם האם ו"האם אמרה לי שהיא אכן עשתה זאת והעירה שזה לא היה במקום".
(ראה: בעמ' 25 לפרו' מיום 6/11/07 שורות 9-7).

כאשר המומחית נשאלה על כך בחקירתה הנגדית השיבה כי באם הדבר אכן נעשה ע"י האם, הדבר אינו תקין וכי:

"אם את אומרת לי שאם ס. אמרה לילדה שהיא עוברת בטרם הוחלט הענין אז אכן שס. שמה עצמה לפני הילדה אבל בודאי שזה לא באופן מודע"
(ראה: בעמ' 18 לפרו' מיום 7/11/07 שורות 9-6).

זאת ועוד, לא אסתיר את מורת רוחי מהעובדה כי האם נהגה להקליט את הקטינה בעת שזו שהתה בביתה, כאשר הקטינה סירבה לטענת האם לחזור לבית האב.

אין חולק כי הפרידה מהאם קשה לקטינה, וכי המרחק הגיאוגרפי מקשה על מצבה, כאשר אני נמנע מלהטיל אשמה על מי מהצדדים לעניין המרחק הגיאוגרפי, אך איני מוצא הצדקה להקלטת הקטינה, ובמעשה זה ניכר שיקול דעת לקוי מצד האם.

ה. הוכח בפניי, במהלך ההליך המשפטי הממושך, כי האב דואג לקיום הסדרי הראייה ודואג להביא את הקטינה בסופי שבוע לאם ולקחתה משם במוצ"ש (3 פעמים בחודש), וזאת בנוסף להסדרי הראייה באמצע השבוע כאשר האם מגיעה למדרשה.

כך שאף רכיב זה מעיד כי האב דואג לטובת הקטינה ומעודד את הקשר בינה ובין אמה.

כאשר אף האם מודה בכך (ראה: עדותה של האם בעמ' 65 לפרו' שורות 10-9).

בית המשפט מצפה כי האב ידאג לקיום המשך הסדרי הראייה, אף לאחר הגירושין, כפי שהבטיח האב בעדותו בפני בית המשפט.

1. למשקל הראיות מצטרף, כפי שפורט לעיל, סירובה של האם לבקשתו של האב להסרת החיסיון הרפואי, לצד הוכחת טענות האב בדבר עברה הרפואי של האם, דבר שמטה את משקל הראיות לרעתה.

משוכנע אני, ממכלול הראיות שהובאו בפניי, כי מצבה של האם כיום הינו יציב, אך בית המשפט אינו יכול להתעלם מעברה, כאשר לא ברור באם קיים משבר נוסף בעברה של האם, היכול להעיד על העתיד, היות והאם נמנעה, מסיבותיה, לאפשר לאב להוכיח טענותיו בעניין זה.

במצב דברים זה אין לבית המשפט אלא לצטט את דברי כב' השופט זוסמן בע"א 444/73 (המועצה המקומית נשר נ' חברת דנו הישראלית בע"מ פ"ד כ"ח (2) 356):

"העלמת ראיות ומתן עדות כוזבת מחלישה, מטיבו של דבר, עמדתו של בעל-דין במשפט, ומחזקת ממילא טענו של בעל-דין יריב."

2. יובהר כי לא מצאתי מקום להכריע במחלוקת בדבר ההורה הדומיננטי טרם הארוע הפסיכוטי שעברה האם, היות וסבורני כי יש לבחון את טובת הקטינה לאור המצב כפי שהוא היום, כאשר, כאמור, עניין "חזקת הגיל הרך" אינו רלוונטי עוד לאור גילה של הקטינה.

כמו כן, לא מצאתי מקום להכריע בשאלה באם לטובת הקטינה היה על האם למצוא עבודה באזור הדרום, על מנת להיות קרובה לקטינה, כאשר יתכן שבחירתה של האם נובעת מהצורך בשיקומה העצמי והצורך להיות קרובה למשפחה ובסיבה תומכת.

מצאתי לנכון לאמץ את דבריו של כב' השופט גייפמן בתמ"ש (ת"א) 10771/05 במקרה שהובא להכרעתו, כאשר דבריו מתאימים גם במקרה דנן:

"בשולי הדברים יאמר – מדובר בשני הורים אשר עשו עד כה מלאכה נאמנה בגידול בנם. ההורים אוהבים עד מאוד את ילדם ומבקשים אך את טובתו. עם זאת ראוי שיעשו ככל שביכולתם על מנת שמחלוקת זו שנתגלעה בדרכם לא תהפוך את פי הקערה

בתי המשפט

ב ד ל ת י י ס ג ו ר ו ת

תמש 015991/06

בית משפט לענייני משפחה

ב א ר - ש ב ע

תמש 015992/06

17/09/2009

תאריך:

בפני: שופט: ספרברג דניאל

ותיצור קרע וחוסר הדברות ביניהם. תקשורת תקינה בין שני הורים פרודים הינה אב. בוחן בהבנת ההורים את הצורך להציב את צרכיהם כמשניים בלבד לאחר אלה של ילדיהם".

45. לסיכום

לאור האמור לעיל, אני קובע כדלקמן:

משמורת הקטינה תהא בידי האב.

הסדרי הראייה ימשיכו להתקיים על פי המתכונת כפי שמתקיימים כיום, כאשר פקידת הסעד תמשיך ותעקוב אחר ביצוע הסדרי הראייה וניתנת לה הסמכות לשנותם עפ"י הצורך, וזאת עפ"י ס' 19 ו-68 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות.

לאור תוצאות פסק הדין, אני מורה על מחיקת התובענה למזונות קטינה שבתמ"ש 15990/06.

לעניין הוצאות המשפט, לאור התנהלות עורכי הדין משני הצדדים, אשר הלאו את בית המשפט, כפי שציינתי לעיל, בבקשות רבות ובמסמכים שונים ולעיתים מעל לצורך, דבר אשר הביא לסרבול והארכת ההליך המשפטי, אם כי, אני מאמין כי הדבר נעשה מתוך רצון אמיתי וכנה של עוה"ד לייצג את מרשיהם באופן הטוב ביותר איני מוצא מקום ליתן צו להוצאות.

כאן המקום לצטט את דבריו של כבי' השופט רובינשטיין ברע"א 6568/05 לעניין

חיוב בהוצאות משפט כאשר המדובר בסכסוך משפחתי כדוגמת הסכסוך הנוכחי:

"בתיק דנא, כאמור, כתב בית המשפט המחוזי, "בנסיבות העניין, בהן מדובר בסכסוך משפחתי, אין אנו עושים צו להוצאות". רציונל זה יתכן, כמובן, בהתדיינות משפחתית או "משפחתית לשעבר" כבענייננו, ועשוי להיות כרוך ברצונו של בית המשפט לא לחדד את הסכסוך ולשפוך שמן על מדורתו, אלא להיפך – לצננו."

לסיכום, מבקש בית המשפט להביע הערכה רבה להורים על האחריות המשותפת לקטינה והדאגה לשלומה, לאושרה ולטובתה, על אף הסכסוך הממושך, כאשר צר לבית המשפט כי היה עליו להכריע בעניין כה כאוב.

פסק-הדין ניתן לפרסום ללא שמות מזהים.

ניתן היום 05פברואר 2010 (05פברואר 2010) בהעדר הצדדים.

דניאל טפרברג

שופט

שם הקלדנית: בוקובזה (מרקוס) אורלי